

1 място

Денис Гюнер Халил – ПГПЧЕ „Екзарх Йосиф“
Разград – 10 „а“ клас

За правдата, войната и Супермен

В свят, в който доброто и злото са във вечна борба за надмощие, в който нравствените опори са неустойчиви, а моралните норми и разбирания за това кое е редно и кое – не, търпят непрекъснати промени, законът се явява основен регулатор на обществения живот. Той поставя условия, които хората трябва да спазват, за да допринесат за справедливостта, хармонията и реда в общността си. Древногръцкият философ Аристотел определя човека като „обществено животно“, чиято отличителна характеристика е спазването на определени закономерности в отношенията си с другите.

От гледна точка на детското съзнание обаче законът придобива по-различни измерения, преплита се с емоция и субективно възприемане. В съзнанието на децата законът приема различни превъплъщения, много често вписващи се в света на фантастичното. Разбирането на важността на законите започва още в ранна възраст. Първоначално то става на подсъзнателна основа като възприемане на съществуването на правила, чието нарушаване води до съответното наказание. Семейната среда е главен фактор за изграждането у детето на съзнание за редно и нередно, за позволено и забранено. В отношението на родителите към първичните порядки за ред и дисциплина се крият корените към по-нататъшното възприемане на закона от детето. Той навлиза в съзнанието му по косвен начин, чрез образите на добро и зло, правда и несправедливост. В този ранен етап от живота на човека идеята за закона приема превъплъщенията на супергерои, личности борещи се срещу престъпния свят. Така преплитайки се с измеренията на фантастичното, прониква в детския ум като източник на сигурност и справедливост. С навлизането на индивида в зряла възраст, законът и неговите аспекти добиват яснота, открива се тяхната логическа последователност и се осъзнава жизнената му необходимост.

Още в зората на разумността са се утвърдили норми, които да предотвратяват анархичното съществуване и да определят правата и задълженията в дадено общество. С течение на времето духовните ценности се променят, научно-технологичният прогрес придава нов облик на живота на хората, в резултат на което те започват да възприемат света по-различен начин, миогледът им се разширява и у тях се развиват модернистични интереси, свързани с извличането на полза от постиженията на науката и технологиите. В отговор на тези бурни преобразувания в обществения живот е гъвкавата адаптация на законите. Те трябва да са съобразени с новите изисквания на модерния свят, да ни

предоставят широко поле за развитие, права и свободи. Задълженията ни като граждани също петърпяват промяна, съобразно нуждите на съвременното общество.

Днес децата имат достъп до интернет и неограничените възможности, които той предлага. Това им позволява да възприемат огромно количество информация, представена под различна форма, за кратък период от време, да се интегрират във виртуални общности за забавление или научни проекти, да публикуват свое собствено съдържание в интернет пространството. Широкото поле за изява и хилядите източници на информация в социалните мрежи предполагат и наличието на случаи на злоупотреба и враждебни прояви. Децата трябва да използват възможностите, които технологиите им предоставят, за получаване нови знания, които биха им били полезни, а не за доверяване на недостоверни статии и видеоклипове. Често създателите на онлайн съдържание не дават добър пример на децата. Насърчават непристойното поведение или внедряват трендове с агресивни послания. Това определя необходимостта от закони, които да регулират използването на интернет от децата, но и от възрастните. Нужни са рамки в необятното виртуално пространство, защото липсата на такива би довела до негативни последствия на етологична и ментална основа.

Двадесет и първи век е време, в което, докато в едното полукълбо на планетата ни се водят протести и скандирания за мир, разбирателство и толерантност, в другото цари унищожителната сила на войната, най-жестоката, нехуманна форма на враждебност и насилие. Съвременна Европа не е чувала сирени, звуци от къртечници и бомбардировки, не е усещала мириса на барут повече от 70 години. Уви на 24 февруари 2022 г. сутрешната статистика за броя на заболялите от COVID-19 бе изместена от страховитата новина за война и нейните разрушителни последствия. Стотици семейства изоставиха домовете си в търсене на убежище. Други останаха на бойното поле, за да защитят националното си достойнство, честта си, отечеството си. В такъв момент законът, сякаш избледнява и не спазването му, а задоволяването на първични потребности и чувството за безопасност са изведени на преден план.

Децата са защитени от закона. Посегателство над техните права и сигурност е наказуемо. Но на фона на войната правосъдните норми за закрила на детето не могат да изпълняват своите функции напълно. Над тях тегне тъмният облак на унищожението, на деградация на човешкото. Мирното население е жертвата, която остава неоправдана в ситуацията на военен конфликт. В очите на децата светът на справедливост и хармония, гарантирани от правосъдната система, рухва и единственото което съзират са останките на разрушения им дом. В ушите им кънти воят на сирени и този звук ще остане като белег в тяхното съзнание.

Мирът, справедливостта и хармонията в обществото, защитавани от закона, са само привидно устойчиви, несломими. Рамките, които поставя правосъдната система, внушават уважение, дисциплинираност и отговорност. Но сигурността, която излъчват, е крехка. Тя не може да устои на разрушителните превратности на съдбата. Образът на Супермен в съзнанието на децата се разминава драстично със суровата действителност. Може би в

това се обяснява и силното въздействие на успешната борба с нарушаването на закона, представяна в утопичните измерения на телевизионния екран.